

شیوه‌نامه‌ی اجرایی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته مربوط به دانشجویان ورودی سال

تحصیلی ۱۳۹۴ و پس از آن

مقدمه

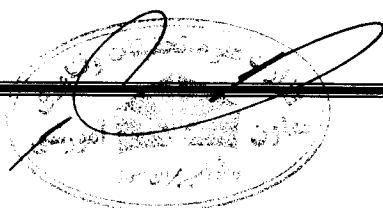
به‌منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته‌ی دانشگاه شهید چمران، شورای تحصیلات تکمیلی این دانشگاه (بر اساس آیین‌نامه‌ی مصوب جلسه‌ی شماره‌ی ۸۶۶ مورخ ۱۳۹۴/۷/۴ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی و ابلاغیه اجرایی به شماره‌ی ۲/۱۶۵۲۴۲ مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۲ که شامل دانشجویان ورودی ۹۵-۱۳۹۴ و بعد از آن می‌گردد)، شیوه‌نامه‌ی اجرایی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده‌ی ۱: شرایط ورود به دوره

- تبصره‌ی ۱- داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط.
- تبصره‌ی ۲- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره‌ی کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته‌ی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- تبصره‌ی ۳- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه، طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- تبصره‌ی ۴- آموزش این دوره در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.
- تبصره‌ی ۵- دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه‌ی درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه کند.
- تبصره‌ی ۶- دانشگاه موظف است، برنامه‌ی آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که بر اساس مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده‌ی ۲: ضوابط دوره آموزشی

- تبصره‌ی ۱: تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه شهید چمران اهواز به‌صورت حضوری بوده و پذیرفته‌شدگان موظف هستند که به‌صورت تمام وقت در گروه آموزشی خود حضور فعال داشته باشند.
- تبصره‌ی ۲: گروه‌های مجری این دوره می‌توانند در صورت گرفتن مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به سه شیوه‌ی آموزشی- پژوهشی، پژوهش محور و آموزشی دانشجو بپذیرند.
- تبصره‌ی ۳: مدرسان درس‌های این دوره‌ها باید دارای مدرک دکترا بوده و حداقل یک سال نیز در مرتبه‌ی استادیاری در دانشگاه شهید چمران اهواز سابقه‌ی تدریس در دوره‌های کارشناسی مرتبط داشته باشند.
- ماده‌ی ۳. مدت مجاز تحصیل در دوره‌ی کارشناسی ارشد، دو سال (چهار نیم سال) است.

تبصره: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. افزایش سنوات تحصیلی نیمسال اول برای دانشجویان روزانه به صورت رایگان و در نیمسال دوم برای دانشجویان اعم از روزانه و شبانه با دریافت هزینه، طبق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه انجام می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده‌ی ۴. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد بر اساس برنامه مصوب هر رشته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد، در شیوه آموزشی- پژوهشی ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

تبصره: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را (با احتساب دروس جبرانی) انتخاب کند. اما دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی خود ملزم به رعایت حداقل واحد درسی نخواهد بود.

ماده‌ی ۵. چگونگی و ترتیب ارائه‌ی دروس هر دوره‌ی تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه‌ی درسی مصوب، بر عهده‌ی گروه آموزشی است.

ماده‌ی ۶. تعداد واحدهای درسی جبرانی با تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره‌ی ۱: کسب نمره‌ی قبولی ۱۲ برای دروس جبرانی الزامی است؛ ولی این نمره‌ها در میانگین نیمسال و معدل کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و هزینه‌ی این دروس طبق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌گردد.

تبصره‌ی ۲: در صورت گرفتن حداقل ۸ واحد درس جبرانی، به سقف سنوات تحصیلی دانشجو به میزان یک نیمسال افزوده می‌شود.

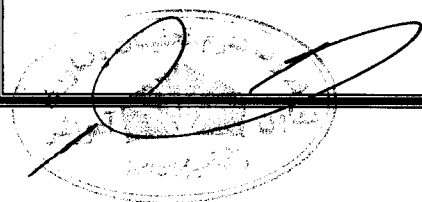
ماده‌ی ۷. آموزش رایگان برای هر دانشجو، در دوره‌ی کارشناسی ارشد صرفاً یک‌بار امکان‌پذیر است.

ماده‌ی ۸. تحصیل به‌طور هم‌زمان در دوره‌ی کارشناسی ارشد در دانشگاه شهید چمران اهواز و سایر مؤسسه‌ها (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده‌ی ۹. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام دادن تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

ماده‌ی ۱۰. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره‌ی ۱: اگر دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در یک درس بیش از سه جلسه یا در جلسه‌ی امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند نمره‌ی آن درس صفر منظور می‌شود و در صورت تشخیص موجه بودن غیبت از سوی شورای آموزشی- پژوهشی دانشکده، (با ارائه مدرک مستند در فرصت دو هفته) آن درس حذف می‌گردد.

تبصره ۲: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده‌ی دانشجو در پایان نیمسال به تشخیص شورای آموزشی دانشکده، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده‌ی دانشجو به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود؛ اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی تأثیر خواهد بود.

ماده ۱۱. در شرایط خاص، حذف تنها یک درس یا تمام دروس (حذف ترم) نیمسال تحصیلی دانشجو با درخواست کتبی او و تأیید شورای گروه، قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۱۲. حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره‌ی قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، آن درس یا دروس را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی او، فقط ثبت و باقی می‌ماند اما در محاسبه‌ی میانگین کل دوره‌ی او منظور نمی‌شود و صرفاً آخرین نمره‌ی قبولی در آن درس ملاک محاسبه‌ی میانگین کل دوره او خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، مشروط شدن دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات تبصره ۱ شامل دانشجویانی که به تقلب و یا بر اساس حکم کمیته‌ی انضباطی، نمره‌ی مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۱۳. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس (مطابق تبصره ۱ ماده ۱۰) به تشخیص شورای آموزشی دانشکده یا عدم کسب نمره‌ی قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه‌ی درس مورد نظر مطابق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه خواهد بود.

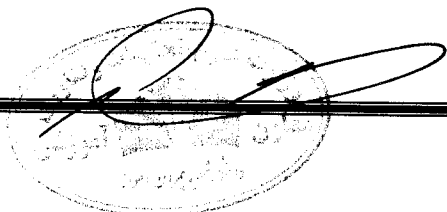
ماده ۱۴. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره: دانشجویی که در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۱۵. دانشجو می‌تواند با احتساب سنوات تحصیل، فقط یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف ترم استفاده کند.

تبصره: بررسی و تصمیم‌گیری درباره‌ی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی، مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی (در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه) و نیز مأموریت همسر یا والدین، بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۱۶. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا گذشت حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه‌ی

درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد؛ در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت حکم انصراف او از تحصیل صادر خواهد شد.

تبصره: تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل، بر عهده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده‌ی ۱۷. تغییر رشته و گرایش، انتقال و میهمانی در دوره‌ی کارشناسی ارشد ممنوع است.

ماده‌ی ۱۸. در صورتی که دانشجو پس از انصراف از تحصیل، مجدداً در دانشگاه قبول شود، واحدهای گذرانده‌ی او در دانشگاه قبلی قابل معادل‌سازی خواهد بود.

تبصره‌ی ۱: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده‌ی دانشجو در مؤسسه‌ی قبلی توسط شورای گروه آموزشی موردنظر انجام می‌گیرد.

تبصره‌ی ۲: به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ماده‌ی ۱۹. ضوابط پژوهشی

دانشجو موظف است:

الف: استاد راهنمای خود را از میان اعضای هیأت علمی مورد تأیید گروه آموزشی خود تا پایان نیمسال اول انتخاب و به گروه اعلام نماید.

ب: موضوع پایان‌نامه‌ی خود را با هماهنگی استاد راهنما انتخاب و پیشنهادی خود را تا پایان نیمسال دوم در شورای گروه آموزشی مربوط به تصویب برساند.

لازم به توضیح است که باید پیشنهادی دانشجو پس از تصویب در گروه آموزشی، تا پایان نیمسال سوم در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح شود و در صورت رعایت ضوابط و مقررات مربوط و تأیید آن به‌وسیله‌ی این شورا رسمیت یافته، قابل اجرا خواهد بود.

تبصره‌ی ۱: استاد راهنمای پایان‌نامه باید دارای مدرک دکترا بوده و حداقل یک سال از استادیاری وی گذشته باشد. استادیاران ارتقا یافته (از مرتبه‌ی مربی) و یا تازه استخدام‌شده، در سال اول استادیاری می‌توانند در صورت لزوم در داوری، مشاوره و نیز نظارت در دفاع از پایان‌نامه‌ها مشارکت نمایند.

تبصره‌ی ۲: در صورت لزوم، به پیشنهاد استاد راهنما، مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه‌ی دانشجو را دو استاد راهنما به‌طور مشترک بر عهده می‌گیرند (مشروط بر آن‌که استاد راهنمای اول حداقل ۶۰ درصد مسئولیت هدایت پایان‌نامه را بر عهده داشته باشد).

تبصره‌ی ۳: در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما یک استاد مشاور با مدرک دکترا را می‌توان برای مشاوره‌ی دانشجو تعیین کرد. در صورتی که الزاماً دو استاد مشاور برای پایان‌نامه‌ی دانشجو انتخاب شود، امتیاز موردنظر و واحد

آن به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد. در هر حال، تعداد استادان راهنما و مشاور نباید از سه نفر تجاوز نماید. در شرایط خاص، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان در اجرای پایان‌نامه از یک مشاور دارای مدرک کارشناسی ارشد (مربی) با حداقل ۱۰ سال سابقه‌ی کار مرتبط دانشگاهی نیز استفاده کرد.

تبصره‌ی ۴: در شرایط خاص، با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان استاد راهنمای دوم و استاد مشاور را با مدرک دکترا از متخصصان واجد شرایط خارج از مؤسسه نیز انتخاب نمود. همچنین با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌توان در اجرای پایان‌نامه‌های مورد حمایت سازمان‌ها از مشاوره‌ی کارشناسان ارشد بخش تحقیقات آن سازمان‌ها نیز استفاده کرد.

ماده‌ی ۲۰. دانشجو پس از تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما موظف است با رعایت ضوابط دانشگاه، در حضور هیأت‌داوران از پایان‌نامه‌ی خود دفاع کند.

ماده‌ی ۲۱. دفاع از پایان‌نامه حداقل چهار ماه پس از تصویب پیشنهاد در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و به درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی پایان‌نامه و ارائه‌ی مستندات مورد نظر (۱- پایان‌نامه‌ی تایپ‌شده ۲- تأیید کتبی استادان راهنما و مشاور مبنی بر اجرای کامل پایان‌نامه و قابل دفاع بودن آن) و طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

الف) طرح موضوع در جلسه‌ی گروه، تأیید مستندات لازم و انتخاب تعدادی از متخصصان مرتبط با موضوع پایان‌نامه با درجه‌ی استادیاری و بالاتر از اعضای هیأت علمی دانشگاه برای داوری.

ب) طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و انتخاب ۲ نفر از متخصصان معرفی‌شده‌ی گروه آموزشی.

ج) برگزاری جلسه‌ی دفاع در حضور استادان راهنما و مشاور، داوران، ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با مسئولیت اجرایی استاد راهنما.

تبصره: جلسه‌ی دفاع با حضور استاد راهنما یا استادان راهنما و یا حداقل یکی از استادان راهنما، دو نفر داور و ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.

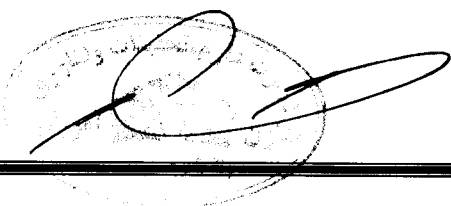
د) ارزیابی پایان‌نامه بر اساس کیفیت علمی پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه‌ی نگارش و غیره بر اساس فرم پیوست صورت می‌پذیرد. نمره‌ی پایان‌نامه در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر تعیین می‌شود:

عالی (۲۰-۱۹)

خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

خوب (۱۷/۹۹-۱۶)

متوسط (۱۵/۹۹-۱۴)

مردود (کمتر از ۱۴)

تبصره ۱: با توجه به مؤثر بودن ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از پایان‌نامه در ارزشیابی آن، لازم است هنگام گرفتن مجوز دفاع، مستندات موردنظر (اصل پذیرش مقاله، مدارک اعتبار مجله، کپی مقاله‌ی چاپ یا پذیرفته‌شده یا تأییدیه‌ی دبیر علمی کنگره) به همراه پایان‌نامه‌ی تایپ‌شده تسلیم گردد.

تبصره ۲: ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبولی یا رد پایان‌نامه و همچنین درجه‌ی آن، میانگین نمره‌های استاد یا استادان راهنما، مشاور یا مشاوران، داوران منتخب و استاد ناظر است. استادان راهنما در صورت تعدد در مجموع یک رأی و استادان مشاور نیز در مجموع یک رأی خواهند داشت. نمره‌های استادان راهنما، مشاور و داوران با ضریب ۳ و نمره‌ی ناظر تحصیلات تکمیلی با ضریب یک اعمال می‌شود.

ه) در صورتی که پایان‌نامه غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود، دانشجو موظف است ظرف حداکثر یک نیمسال، به شرط آن که سنوات وی از مدت مجاز تجاوز ننماید، به دفاع مجدد از پایان‌نامه بپردازد.

و) در صورت غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شدن پایان‌نامه در دفاع مجدد، دانشجو از تحصیل در آن رشته محروم خواهد شد.

ماده ۲۲. نحوه‌ی نگارش و صحافی پایان‌نامه‌ها باید مانند دستورالعمل پیوست باشد. در صورتی که پایان‌نامه مانند دستورالعمل پیوست تنظیم نشده باشد، لازم است اصلاح گردد.

ماده ۲۳. دانشجو پس از گذراندن موفق مراحل آموزشی و پژوهشی و کسب درجه‌ی قبول از پایان‌نامه، دانش‌آموخته‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته شناخته می‌شود و لازم است ظرف حداکثر دو ماه نسبت به اصلاح موارد درج‌شده در صورت جلسه‌ی دفاع و انجام مراحل تسویه حساب اقدام نماید. در صورت تخلف، موضوع برای تصمیم‌گیری به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع می‌شود.

ماده ۲۴. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته محروم خواهد شد:

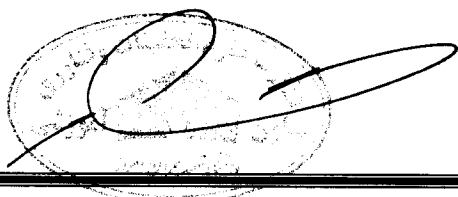
الف) میانگین کل نمرات مرحله‌ی آموزشی او (با رعایت تبصره‌ی ماده‌ی ۱۴) کمتر از ۱۴ شود.

ب) پایان‌نامه‌ی دانشجو با رعایت بند «ه» از ماده‌ی ۲۱ غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود.

ج) مدت مجاز تحصیل دانشجو (حداکثر ۶ نیمسال) به پایان برسد.

د) ترک تحصیل دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب او (اعم از روزانه، شبانه و پردیس) و عودت مدارک ثبت نامی و تحویل گواهی کارنامه‌ی تحصیلی منوط به پرداخت شهریه‌ی موردنظر خواهد بود.

ماده ۲۵. ملاک دانش‌آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ بر اساس واحدهای گذرانده‌ی آموزشی و دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره: چنانچه میانگین کل نمره‌های دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کم‌تر از ۱۴ باشد، او اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۱۰ واحد از درس‌هایی که با نمره‌ی کم‌تر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای آموزشی گذرانده‌ی خود را به حداقل ۱۴ برساند، در این صورت اجازه دفاع از پایان‌نامه به وی داده می‌شود.

ماده ۲۶. چنانچه دانشجویی تمام واحدهای آموزشی دوره را با میانگین کل حداقل ۱۴ گذرانده باشد ولی نتواند یا نخواهد از پایان‌نامه خود دفاع کند، باید در مدت مجاز تحصیلی، در صورت موافقت گروه آموزشی، معادل تعداد واحد پایان‌نامه، واحد یا واحدهای درسی مرتبط با رشته تحصیلی خود را اخذ و با میانگین کل حداقل ۱۴ بگذراند تا در دوره-ی مذکور به شیوه‌ی آموزشی دانش‌آموخته شود. بدیهی است نوع شیوه‌ی دانش‌آموختگی او در دانشنامه قید می‌شود. تبصره: دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره‌ی تحصیلی را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی داده می‌شود.

ماده ۲۷. چنانچه دانشجو در حین تدوین پایان‌نامه اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی‌برداری و غیره) نماید و این موضوع از سوی کمیته‌ی بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی کمیته بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادرشده خواهد شد.

ماده ۲۸. تاریخ دانش‌آموختگی دانشجو، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه در شیوه‌ی آموزشی_ پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره‌ی درس در شیوه آموزشی است.

ماده ۲۹. دانشگاه می‌تواند بخشی از اختیارات خود در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا یک کمیته‌ی منتخب تفویض کند.

این شیوه‌نامه در یک مقدمه، ۲۹ ماده و ۳۳ تبصره در جلسه‌ی شماره ۳۳۹ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ و پس از آن لازم‌الاجرا خواهد بود.